

**Obavijest pravnim i fizičkim osobama koje posluju ili
činjenično ili pravno raspolažu s duhanskom sirovinom**

Definicija duhanske sirovine u okviru nacionalnog trošarinskog zakonodavstva

Duhanskom sirovinom u smislu Zakona o trošarinama („Narodne novine“, broj 106/2018, 121/2019 i 144/2021) smatra se duhan koji je ubran, neovisno o stupnju njegove prerade ili obrade, a koji se u smislu istoga Zakona ne smatra duhanskom prerađevinom.

Posebne mjere nadzora nad duhanskom sirovinom - općenito

Od 26. rujna 2015. Republika Hrvatska primjenjuje posebne nacionalne mjere nadzora nad duhanskom sirovinom koja se unosi iz ili otprema u druge države članice Europske unije, kao i na situacije kada se pošiljka samo fizički prevozi preko teritorija Republike Hrvatske, uključujući izvozna kretanja (u kom slučaju pošiljka ulazi na teritorij Republike Hrvatske iz druge države članice Europske unije) i situacije kada se duhanska sirovina kreće od mjesta uvoza u Hrvatskoj u drugu državu članicu.

Posebne mjere nadzora nad duhanskom sirovinom - obuhvat

U okviru posebnih mjera nadzora, hrvatsko trošarinsko zakonodavstvo propisuje obveze pravnim i fizičkim osobama koje namjeravaju poslovati s duhanskom sirovinom unutar EU-a, kako slijedi:

1. Obveza registracije i obveza ishođenja posebnog odobrenja pri Carinskoj upravi (odnosi se na pravne i fizičke i osobe sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj) kao i obveza vođenja evidencije o duhanskoj sirovini,
2. Obveza obavještanja Carinske uprave – Trošarinskog ureda za vezu o:
 - namjeravanom unosu duhanske sirovine u Republiku Hrvatsku,
 - namjeravanoj otpremi duhanske sirovine iz Republike Hrvatske,
 - namjeravanom prijevozu duhanske sirovine preko teritorija Republike Hrvatske,kao i pratećem dokumentu za kretanje robe koja se unosi u ili otprema iz Republike Hrvatske odnosno koja se prevozi preko teritorija Republike Hrvatske.
Te se obveze odnose samo na EU kretanja duhanske sirovine (roba Unije).
3. Obveza raspolaganja dokumentacijom o stjecanju i/ili posjedovanju duhanske sirovine (u slučaju isporuke, prijevoza ili skladištenja duhanske sirovine na teritoriju Republike Hrvatske ili prodaje duhanske sirovine u koje su uključene pravne ili fizičke osobe sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj).

1. Obveza registracije i obveza ishođenja posebnog odobrenja

Svaka pravna i fizička osoba, sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja namjerava:

- poslovati s duhanskom sirovinom ili
 - činjenično ili pravno na bilo koji način raspolagati, poslovati ili posluje s duhanskom sirovinom,
- što obuhvaća i isključivo obavljanje financijskih transakcija ili radnji koje podrazumijevaju izdavanje, potvrđivanje ili ovjeravanje bilo koje knjigovodstvene ili računovodstvene isprave, sklapanje ugovora ili sudjelovanje u ugovornim odnosima ili izdavanje, potvrđivanje ili ovjeravanje prijevozne ili neke druge isprave u svojstvu kupca, prodavatelja, posrednika, primatelja ili pošiljatelja duhanske sirovine

mora Carinskoj upravi - carinskom uredu nadležnom prema sjedištu odnosno prebivalištu podnijeti prijavu za upis u registar trošarinskih obveznika i za poslovanje ishoditi posebno odobrenje, te podnijeti instrument osiguranja plaćanja trošarine. Posebnim odobrenjem mogu se odrediti i dodatne mjere nadzora.

Obveza upisa u registar trošarinskih obveznika i ishođenja posebnog odobrenja ne odnosi se na:

- osobe koje obavljaju isključivo djelatnost prijevoza duhanske sirovine (prijevoznici).
- osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje imaju status proizvođača duhana ili obrađivača duhana sukladno Zakonu o duhanu - kojim se uređuje postupanje s duhanom u proizvodnji, otkupu, obradi i/ili prometu duhanom (u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede), te koje u svemu postupaju u skladu s tim propisom,
- osobe sa sjedištem ili prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje imaju status ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta (proizvođača duhanskih prerađevina) prema trošarinskom zakonodavstvu.

Obveza ishođenja posebnog odobrenja ne odnosi se na:

- osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje imaju status ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta ili registriranog primatelja prema trošarinskom zakonodavstvu.

Obveza vođenja evidencije

Korisnik posebnog odobrenja za poslovanje s duhanskom sirovinom, dužan je voditi evidencije o primljenim, naručenim, otpremljenim, isporučenim i uskladištenim količinama duhanske sirovine po trgovačkom nazivu proizvoda, tarifnoj oznaci Kombinirane nomenklature, količinama, pošiljateljima, naručiteljima i kupcima, kao i evidencije o kretanju duhanske sirovine. Ta se obveza odnosi na kretanja/transakcije duhanske sirovine unutar EU-a.

2. Obavijest o namjeravanom unosu / otpremi / prijevozu preko teritorija RH

Obavijest o namjeravanom unosu

U situaciji kada se duhanska sirovina unosi u Republiku Hrvatsku iz druge države članice Europske unije, korisnik posebnog odobrenja za poslovanje s duhanskom sirovinom (primatelj), obrađivač duhana (primatelj) ili bilo koja druga osoba koja unosi duhansku sirovinu u Republiku Hrvatsku, dužni su:

- **obavijestiti** Carinsku upravu - Trošarinski ured za vezu (u daljnjem tekstu: ELO) **o namjeravanom unosu duhanske sirovine**, najkasnije 24 sata prije namjeravanog unosa slanjem u cijelosti popunjenog **O-PD obrasca** elektroničkom poštom na adresu: ELO@carina.hr
- omogućiti Carinskoj upravi provjeru i nesmetano obavljanje nadzora nad pošiljkom.

Ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta (proizvođač duhanskih prerađevina) nema obvezu podnošenja obavijesti.

Obavijest o namjeravanoj otpremi

U situaciji kada se duhanska sirovina **otprema** iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu Europske unije, korisnik posebnog odobrenja za poslovanje s duhanskom sirovinom (pošiljatelj), obrađivač duhana (pošiljatelj) ili bilo koja druga osoba koja otprema duhansku sirovinu iz Republike Hrvatske, dužni su:

- **obavijestiti** Carinsku upravu - ELO **o namjeravanoj otpremi duhanske sirovine**, najkasnije 24 sata prije namjeravane otpreme slanjem u cijelosti popunjenog **O-PD obrasca** elektroničkom poštom na adresu: ELO@carina.hr

- omogućiti Carinskoj upravi provjeru i nesmetano obavljanje nadzora nad pošiljkom.

Ovlašteni držatelj trošarinskog skladišta (proizvođač duhanskih prerađevina) nema obvezu podnošenja obavijesti.

Obveze prijevoznika:

Obavijest o namjeravanom unosu/otpremi – općenito

Prijevoznici koji iznose iz ili unose duhansku sirovinu u Republiku Hrvatsku ne mogu preuzeti pošiljku od pošiljatelja u Republici Hrvatskoj niti je isporučiti primatelju u Republici Hrvatskoj ako obavijest o namjeravanoj otpremi ili namjeravanom unosu nije propisno podnesena.

Obavijest o namjeravanom unosu

Prijevoznici koji unose duhansku sirovinu u Republiku Hrvatsku iz druge države članice Europske unije dužni su podnijeti obavijest o namjeravanom unosu duhanske sirovine samo u slučaju kada korisnik posebnog odobrenja za poslovanje s duhanskom sirovinom, obrađivač duhana ili bilo koja druga osoba koja unosi duhansku sirovinu u Republiku Hrvatsku nije postupila sukladno nacionalnim odredbama koje propisuju obvezu obavještanja Carinske uprave.

U tom je slučaju prijevoznik dužan:

- **obavijestiti** Carinsku upravu - ELO **o namjeravanom unosu** duhanske sirovine, najkasnije 24 sata prije namjeravanog unosa slanjem u cijelosti popunjenog **O-PD obrasca** elektroničkom poštom na adresu: ELO@carina.hr

Prijevoznici nisu dužni podnijeti obavijest ako je to učinio korisnik posebnog odobrenja, obrađivač duhana ili bilo koja druga osoba.

Obavijest o namjeravanoj otpremi

Prijevoznici koji iznose duhansku sirovinu iz Republike Hrvatske u drugu državu članicu Europske unije dužni su podnijeti obavijest o namjeravanoj otpremi duhanske sirovine samo u slučaju kada korisnik posebnog odobrenja za poslovanje s duhanskom sirovinom, obrađivač duhana ili bilo koja druga osoba koja otprema duhansku sirovinu iz Republike Hrvatske nije postupila sukladno nacionalnim odredbama koje propisuju obvezu obavještanja Carinske uprave.

U tom je slučaju prijevoznik dužan:

- **obavijestiti** Carinsku upravu - ELO **o namjeravanoj otpremi** duhanske sirovine, najkasnije 24 sata prije namjeravane otpreme slanjem u cijelosti popunjenog **O-PD obrasca** elektroničkom poštom na adresu: ELO@carina.hr

Prijevoznici nisu dužni podnijeti obavijest ako je to učinio korisnik posebnog odobrenja, obrađivač duhana ili bilo koja druga osoba.

Obavijest o prijevozu preko teritorija RH

U slučaju prijevoza duhanske sirovine preko teritorija Republike Hrvatske tj. ako pošiljka duhanske sirovine, a koja prilikom kretanja između dvije države članice Europske unije samo prolazi preko teritorija Republike Hrvatske, uključujući i izvozna kretanja (u kom slučaju pošiljka ulazi na teritorij Republike Hrvatske iz druge države članice Europske unije), prijevoznik je dužan:

- **obavijestiti** Carinsku upravu **o namjeravanom prijevozu preko teritorija RH** duhanske sirovine, najkasnije 24 sata prije namjeravanog prijevoza slanjem u cijelosti popunjenog **O-NK obrasca** i **preslike međunarodnog tovarnog lista (CMR-a)** elektroničkom poštom na:
 - 1) **jednu od adresa e-pošte iz Tablice 1*** (u nastavku) **ovisno o graničnom prijelazu** preko kojeg će konkretna pošiljka izaći iz teritorija RH (npr. u slučaju izvoznih pošiljki) ili ući na teritorij RH:

Tablica 1 Popis adresa e-pošte za dostavu najave pošiljke

GRANIČNI PRIJELAZ	ADRESA e-POŠTE
RGP Bajakovo	elo.Bajakovo@carina.hr
RGP Erdut i Željeznički kolodvor	elo.Erdut@carina.hr
RGP Ilok	elo.Ilok@carina.hr
RGP Tovarnik i Željeznički kolodvor Tovarnik	
RGP Slavonski Brod i luka Sl. Brod	elo.SlavonskiBrod@carina.hr
RGP Sl. Šamac i Željeznički kolodvor S. Šamac	
RGP Stara Gradiška	elo.StaraGradiska@carina.hr
RGP Županja Most	elo.Zupanja@carina.hr
Kontrolno mjesto Željeznički kolodvor Drenovci	
RGP Ličko Petrovo Selo	elo.LickoPetrovoSelo@carina.hr
Služba za RGP Luka Rijeka	elo.LukaRijeka@carina.hr
Služba za RGP Luka Pula-Pola	elo.LukaPulaPola@carina.hr
RGP Kamensko	elo.Kamensko@carina.hr
RGP Karasovići	elo.Karasovici@carina.hr
RGP Metković – Nova Sela	elo.Metkovic@carina.hr
RGP Vinjani Donji	elo.VinjaniDonji@carina.hr
GP Volinja	elo@carina.hr

ili

- 2) adresu e-pošte: elo.EU@carina.hr *, ako se radi o EU kretanju između dvije države članice EU-a (npr. Italija-Rumunjska) preko teritorija RH.

* Postupanje u primjeni od 17.7.2023.

Snažna preporuka je da se prilikom slanja najave **u predmetu e-pošte navede registarska oznaka prijevoznog sredstva** radi ubrzanja postupka. Ukoliko ne navedete registarsku oznaku možete očekivati da će postupak duže trajati.

VAŽNO! Obveza prijevoznika za najavom pošiljke je ispunjenja dostavom u cijelosti popunjenog obrasca O-NK-a i CMR-a na definiranu adresu e-pošte, prije namjeravanog prijevoza pošiljke preko teritorija RH (najkasnije 24 sata prije).

U svim gore navedenim situacijama prijevoznici su dužni omogućiti Carinskoj upravi provjeru i nesmetano obavljanje nadzora nad pošiljkom.

Prateći dokument

- Primjerak poslane obavijesti s dokazom o slanju (ispis obavijesti O-PD/O-NK i poruke poslane elektroničkom poštom ELO-u) mora pratiti kretanje pošiljke i prema potrebi ista mora biti predočena nadležnim tijelima na zahtjev tijekom cijelog kretanja na teritoriju Republike Hrvatske.

3. Dokumentacija o stjecanju i/ili posjedovanju duhanske sirovine

Isporuka, prijevoz, skladištenje ili prodaja duhanske sirovine nije dopuštena bez dokumentacije o stjecanju i/ili posjedovanju. Dokumentaciju čine one isprave i drugi dokazi iz kojih proizlazi pravilnost posjedovanja ili postupanja s duhanskom sirovinom, a mora najmanje sadržavati podatke o:

1. pošiljatelju i njegovu ovlaštenju o pravu na isporuku duhanske sirovine,
2. primatelju i njegovu ovlaštenju o pravu na primitak i raspolaganje duhanskom sirovinom,
3. prijevozniku,
4. registarskoj oznaci prijevoznog sredstva,
5. pravcu kretanja pošiljke duhanske sirovine i
6. pojedinostima o vrijednosti pošiljke, količini i načinu plaćanja.

Te se obveze odnose samo na EU kretanja/transakcije s duhanskom sirovinom u situacijama:

- isporuke, prijevoza ili skladištenja duhanske sirovine na teritoriju Republike Hrvatske koja se unosi iz/otprema u drugu državu članicu Europske unije ili
- prodaje duhanske sirovine unutar EU-a u koje su uključene pravne i fizičke osobe sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj

Korisnik posebnog odobrenja, prijevoznik ili bilo koja druga osoba uključena u poslovanje s duhanskom sirovinom dužna je na zahtjev nadležnog tijela predočiti dokumente u vezi s kupnjom i/ili posjedovanjem duhanske sirovine.

Oporezivanje

Ako se utvrdi da je duhanska sirovina predmet nezakonitog postupanja (u slučaju nezakonite proizvodnje, prerade, posjedovanja, uporabe (korištenja), skladištenja, prometa ili nekog drugog nezakonitog činjeničnog ili pravnog raspolaganja duhanskom sirovinom), sve količine duhanske sirovine koje su predmet takvih radnji biti će predmet obračuna i plaćanja trošarine.

